

Teachingninja.in

Latest Govt Job updates

Private Job updates

Free Mock tests available

Visit - teachingninja.in

MPSC Excise Sub Inspector

**Previous Year Paper
Mains paper II 4 Nov 2018**

प्रश्नपुस्तिका - II

सामान्य क्षमता चाचणी व पदासंबंधीचे /

विषयासंबंधीचे ज्ञान

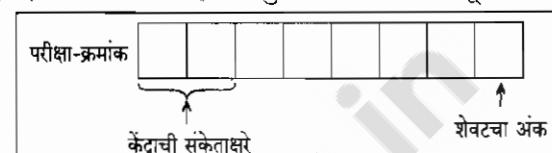
एकूण प्रश्न: 100

एकूण गुण: 100

वेळ: 1 (एक) तास

सूचना

- (1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत **100** अनिवार्य प्रश्न **आहेत**. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. तसेच इतर काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.
- (2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनांत न विसरता बॉलपेनने लिहावा.
- (3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे न विसरता नमूद करावा.
- (4) (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचिविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासामोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.
- (ब) आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताढून पहावा.
- (5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे. अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.
- (6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.
- (7) प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच “उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चार चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील”.

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुराविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या “परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-८२” यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कावाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षांच्या कारवासाच्या आणि/किंवा सूपये एक हजार रुपयेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा मुद्दा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृद्धापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृद्धापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कावाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पर्यावरण विनाश सुचिनेविना सुचिनेविना

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

1. रेल्वेगाडीत, विश्रांतीगृहात, विश्रांतीच्या वेळी खेळ सुरु असताना चित्रपट गृहात वाढत्या प्रमाणात होणारा भ्रमणध्वनी (मोबाईलचा) उपयोग हा इतरांसंबंधाने काही पर्वा असण्याचा गंभीर अभाव दर्शवतो. अर्थातच प्रवासात किंवा तुमचं अन्न समोर येईपर्यंत किंवा खेळ पुन्हा सुरु होण्यासाठी थांबलेले असताना तुम्हाला तुमचा व्यवसाय करणे सोरीचे होते हे खेरे आहे आणि तुम्हाला आवडो वा न आवडो, तंत्रज्ञान येथे कायम रहाणार आहे. पण खेरे पाहाता कोणालाच भोजन वा प्रवास करताना कोणाचे तरी एकतर्फी कंटाळवाणे संभाषण ऐकायला अजिबात नको असते. जर मी मोठ्याने वृत्तपत्र वाचू लागलो आणि त्यामुळे व्यक्तीच्या संपर्कात व्यत्यय आला तर तीच भ्रमणध्वनी (मोबाईल) वापरणारी व्यक्ती लगेचच त्यावर आक्षेप घेईल. स्वतःला इतरांकडून जसे वागवले जाण्याची अपेक्षा आहे तशीच वागणूक स्वतःकडून इतरांना दिली जावी हे ओघाने आलेच म्हणून प्रवासात वा इतर सार्वजनिक ठिकाणी मन मानेल तसा भ्रमणध्वनीचा वापर केला जाऊ नये.

वरील युक्तिवादाच्या आधारतत्त्वाचे एक उत्तम विवरण पुढील पर्यांतून निवडा.

- (1) तुमच्या मुलांनी तुम्हाला त्यांचे संगीत ऐकायला भाग पाढले तर तुम्ही नवकीच त्याला आक्षेप घ्याल म्हणून तुम्ही तुमची संगीताची निवड त्यांच्यावर लादू नये.
- (2) जेव्हा तंत्रज्ञान वापरण्यासंबंधात कोणीही कालचक्र उलटे फिरवण्याचा प्रयत्न करू नये म्हणूनच तुम्ही प्रगतीसाठी आणि सोरींसाठी थोडीफार कटकट स्वीकारली पाहिजे.
- (3) भाडे देणाऱ्या सर्व ग्राहकांना समान वागणूक देण्याच्या तत्त्वानुसार आगगाड्यांत पहिल्या वर्गाच्या डब्यांची सोय असता नये.
- (4) एका व्यक्तीसाठी त्रासदायक ठरणारी बाब दुसऱ्या व्यक्तीसाठी सोय असू शकते म्हणूनच परस्परांच्या वर्तनाविषयी आपण अधिक सहनशील असायला हवे.

The increasing use of mobile phones on trains, in restaurants, in theatres during breaks shows a serious lack of consideration for other people. Yes, of course, it is very convenient to be able to conduct your business while travelling or waiting for your food, or waiting for shows to resume and, whether we like it or not, the technology is here to stay. But nobody really wants to listen to one end of someone else's boring conversations throughout a meal or a journey. The same phone user would soon object if I were to read aloud from the newspaper and disrupt person's call. Therefore, given that people should treat others in the way they expect to be treated themselves, mobile phones should not be freely used in public places. Select one from the following that best illustrates the principle underlying the above argument.

- (1) You would object if your children made you listen to their music so you should not inflict your choice of music on them.
- (2) No one should try to turn the clock back, especially when it comes to technology; therefore you should accept some annoyances for the sake of progress and convenience.
- (3) There should be no first class accommodation on trains on the grounds that all paying customers should be treated equally.
- (4) One person's annoyance is another person's convenience; therefore we should be more tolerant of each other's behaviour.

2. रोनू, सीमा व पन्नू या रात्रपाळीच्या तीन रक्षकांवर सतत पाच रात्री कचेरीची सुरक्षा सोपवली आहे. यात सोमवारच्या रात्रीपासून शुक्रवारच्या रात्रीपर्यंतच्या सर्व रात्री समाविष्ट आहेत. दर रात्री दोन रक्षक सुरक्षा करतील. रोनू चार तर पन्नू व सीमा प्रत्येकी तीन रात्री काम करतील. नियमानुसार कोणीही रक्षक दोन रात्रीपेक्षा अधिक सलग काम करू शकत नाही. जर पन्नूने सोमवारी रात्री काम करायचे असेल तर सीमा वर जबाबदारी असलेल्या रात्री निवडा.

- (1) मंगळवार, गुरुवार, शुक्रवार
- (2) बुधवार, मंगळवार, शुक्रवार
- (3) सोमवार, बुधवार, गुरुवार
- (4) मंगळवार, बुधवार, शुक्रवार

Three night security guards, Ronu, Seema and Pannu, are assigned to guard an office for five consecutive nights. Monday night to Friday night inclusive. Two of the guards are to be on duty each night. Ronu must be on duty for four nights and Pannu and Seema are on duty for three nights each. Regulations do not allow any guard to work for more than two consecutive nights. If Pannu is on duty on Monday night, then select the night when Seema is on duty.

- (1) Tuesday, Thursday, Friday
- (2) Wednesday, Tuesday, Friday
- (3) Monday, Wednesday, Thursday
- (4) Tuesday, Wednesday, Friday

3. P ही वेगवेगळ्या सर्व समान आणि सम किमती अंक असलेल्या तीन अंकी संख्यांची बेरीज आहे. Q ही वेगवेगळ्या सर्व समान आणि विषममूल्य अंक असलेल्या तीन अंकी संख्यांची बेरीज आहे. Q/P ची किंमत निवडा.

- (1) 5/4
- (2) 4/3
- (3) 6/5
- (4) 7/6

P is the sum of all different three digit numbers where all three digits are same and having even values. Q is the sum of all different three digit numbers where all three digits are same and are of odd value. Select the value of Q/P.

- (1) 5/4
- (2) 4/3
- (3) 6/5
- (4) 7/6

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

4. दिलेल्या पर्यायांतून पुढील विधानाचे सर्वात उत्तम समर्थन निवडा.

“जेव्हा हक्कावर आक्रमण करणाऱ्या शासनाला त्याचा जाब द्यायला भाग देणे शक्य असते तेव्हाच स्वातंत्र्य अर्थपूर्ण असते.”

- (1) स्वातंत्र्य आणि बंधन या बाबी परम्पर पूरक आहेत हे तथ्य आपण स्वीकारले तर.
- (2) जर आपण इतर नागरिकांपासून त्याला किंवा तिला वेगळे ठरवणाऱ्या पद्धतीने व्यक्ती राजकीय एकक आहे हे स्वीकारले तर.
- (3) शासनाला कायदेशीर कार्यवाहीसाठी न्यायालयात खेचण्याचा हक्क प्रत्येकाला असेल तर.
- (4) जर तेथे प्रत्येकाला स्वतःच्या गरजांचे समाधान करण्याच्या संधी असतील तर.

Select the best justification from the options given of the following statement.

“Liberty is meaningful only if the government can be called to account when it invades rights.”

- (1) If we accept the fact that liberty and restraints are complementary.
- (2) If we accept the person as a political unit in a way which distinguishes her or him from other citizens.
- (3) If everyone has a right to book government in a court of law.
- (4) If there is scope of everyone to satisfy her or his needs.

5. हा निबंध पदवीपूर्व विद्यार्थ्यांकडून अपेक्षित असलेल्या मानकांपेक्षा खूपच वरच्या दर्जाचा आहे. एकत्र विद्यार्थिनी असाधारण बुद्धिमान आणि ज्ञानी असली पाहिजे किंवा तिने तो इंटरनेटबरुन निबंध उचलून घेतलेला आहे. तिच्या पूर्वीच्या निबंधांतून ती सर्वसाधारण विद्यार्थ्यपेक्षा अधिक बुद्धिमान व माहितगार असल्याचे निर्देशन होत नाही. तिने साहित्यचौर्यांचा गुन्हा केलाच असला पाहिजे. पुढीलपैकी वरील युक्तिवादाशी सर्वात जास्त जवळून समांतर अनुमानकृती वापरणारा पर्याय निवडा.

- (1) महागडी सुटी घालवणाऱ्या या व्यवस्थापकाची जीवनशैली उधळी आहे. यामुळे तो कंपनीचे पैसे चोरत असावा असा सशय मला घ्यावा लागत आहे.
- (2) आम्हाला तुमच्याकडून अपेक्षित असलेल्यापेक्षा या निबंधाचा दर्जा खालचा आहे. हा विषय बहुतेक विशेष कठीण असावा. तुम्ही पुरेसा प्रयत्न केला नाही हे दुसरे शक्य स्पष्टीकरण आहे.
- (3) माझ्या भागीदाराने मला खूप सुंदर पुण्युच्छ दिला. त्याला कशामुळे तरी अपराधी वाटत असावे कारण तो मला फक्त विशेष प्रसंग साजरा करण्यासाठी किंवा त्याला अपराधी वाटते तेव्हा फुले देतो आणि हा काही विशेष प्रसंग नाही.
- (4) मंत्रिमंडळाचे सदस्य लाच घेतात हे त्या देशाच्या प्रधान मंत्रांनी मान्य केलं. एकत्र एखाद्या सहकाऱ्यापासून स्वतःची सुट्का करून घेण्यासाठी त्यांच्याकडे ठोस कारण असतील किंवा सबल पुराव्यामुळे आराप नाकारणे त्याना शक्य नसेल.

This essay is of a far higher standard than can be expected of undergraduates. Either the student is exceptionally intelligent and knowledgeable, or she has copied the essay from the internet. Her previous essays have given no indication that she is more intelligent or knowledgeable than an average student. So she must be guilty of plagiarism. Select from the options that the most closely parallels the reasoning used in the above argument.

- (1) This manager has an extravagant lifestyle with expensive holidays, which leads me to suspect that he has been stealing money from the company.
- (2) The standard of this essay is below what we have come to expect of you. Perhaps the topic was especially difficult. The only other possible explanation is that you were not trying hard enough.
- (3) My partner has given me a lovely bouquet of flowers. He must be feeling guilty about something, because he only gives me flowers to celebrate special occasions or when he feels guilty, and this is not a special occasion.
- (4) The Prime Minister of that country has admitted that a member of the Cabinet has been taking bribes. Either he has his own reasons for getting rid of the colleague or he knows that the evidence is too strong for him to be able to deny it.

6. पाली हे गाव येलीच्या नैऋत्येला आहे. निरी पालीच्या पूर्वेला व येलीच्या आग्नेयेला आहे आणि डेकी गाव निरीच्या उत्तरेला पाली व येली यांच्या रेषेत आहे. येलीच्या संदर्भात डेकी ज्या दिशेला आहे तिची विरुद्ध दिशा निवडा.

- (1) उत्तर
- (2) नैऋत्य
- (3) दक्षिण
- (4) ईशान्य

Village Pali is located to the southwest of Yeli, Niri is to the east of Pali and southeast of Yeli and Deki is to the north of Niri in line with Pali and Yeli. Select the opposite direction to the direction in which Deki is located with respect to Yeli.

- (1) North
- (2) Southwest
- (3) South
- (4) Northeast

7. पुढील प्रश्नाचे उत्तर देण्याच्या संदर्भात तार्किकदृष्ट्या उचित पर्याय निवडा.

फेब्रुवारी 2004 मध्ये महिन्याच्या कोणत्या दिवशी सुमाचा जन्म झाला ?

- अ. सुमा त्या महिन्याच्या सम तारखेला जन्मली.
- ब. सुमाची जन्मतारीख मूळसंख्या आहे.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त सामग्री अ पुरेशी आहे आणि सामग्री ब गरजेची नाही.
- (2) फक्त सामग्री ब पुरेशी आहे आणि सामग्री अ गरजेची नाही.
- (3) सामग्री अ व ब एकत्र मिळून गरजेची आहे पण ती पुरेशी नाही.
- (4) सामग्री अ व ब एकत्र मिळून गरजेची आहे आणि ती पुरेशी आहे.

Select the logically appropriate option with respect to answering following question.

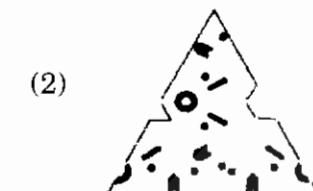
On which date of the month was Suma born in February 2004 ?

- a. Suma was born on an even date of the month.
- b. Suma's birth date is a prime number.

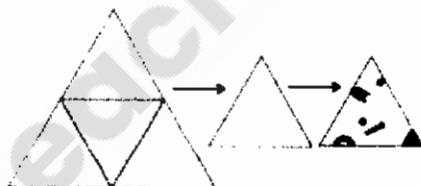
Answer Options :

- (1) Data a alone is sufficient and data b is not necessary.
- (2) Data b alone is sufficient and data a is not necessary.
- (3) Data a and b both are needed but are not sufficient.
- (4) Data a and b both are needed and are sufficient.

8. त्रिकोणी पांढरा कागद ठिपक्यांवरून दुमटला आणि सोबतच्या आकृतीत दाखवल्याप्रमाणे त्यावर छायांकित आकार कोरून काढले. त्यानंतर उलगाडलेला त्रिकोण ज्याप्रमाणे दिसेल तो पर्याय निवडा.

Triangular white paper sheet is folded along dots and then punched in dark shapes as shown in accompanying images. Select the option that looks like when punched triangle is unfolded.

9. बँकेशी केलेल्या करागानुसार एका उद्योजिकेला काही हप्त्यांत कर्जाची परतफेड करायची आहे. 18 हप्ते दिल्यानंतर फक्त 40% कर्जाची परतफेड करायची आहे असे तिला आढळले. यानंतर तिने द्यायच्या उरलेल्या हप्त्यांची संख्या निवडा.

As per agreement of the bank, an entrepreneur has to refund a loan in some equal instalments without interest. After paying 18 instalments she found that only 40% of her loan is to be refunded. Select the number of instalments that she requires to pay after this.

(1) 12 (2) 22
 (3) 30 (4) Inadequate information

10. जानूकडे गुलाबाची 91, मोगळ्याची 143 आणि जास्वंदीची 156 रोपटी आहेत. प्रत्येक रांगेत प्रत्येक प्रकारची रोपटी समान संख्येने असतील या प्रमाणे त्याने रोपट्यांची लागवड केली. त्याच्या मळ्यातील या रोपट्यांच्या जास्तीत जास्त ओळींची संख्या निवडा.

Janu has 91 rose saplings, 143 jasmine saplings and 156 hibiscus saplings. He planted these in rows such that each row contains the same number of saplings of each variety. Select the maximum number of rows of these saplings in his farm.

11. खालील विधाने विचारात घ्या :

विधान 'अ' : सर्वोच्च न्यायालयाने असे निरीक्षण नोंदविले आहे को, 'विनाशी घटकांचा अविनाशी संघ' असल्याने भारताने स्वतःसाठी एक ढिली संघराज्यात्मक रचना स्वीकारली आहे.

विधान 'ब' : अमेरिकन संघराज्याचे वर्णन त्यांच्या सर्वोच्च न्यायालयाने 'अविनाशी राज्यांचा अविनाशी संघ' अशा शब्दात वर्णन केले आहे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) विधान 'अ' बरोबर	(2) विधान 'ब' बरोबर
(3) दोन्हीही विधाने चक्रीची	(4) दोन्हीही विधाने बरोबर

Consider the following statements :

Statement 'A': The Supreme Court observed that India has adopted for itself a loose federal structure as it is an 'indestructible Union of destructible units'

Statement 'B': The American federation has been described by its Supreme Court as 'an indestructible Union composed of indestructible States'.

Answer Options:

(1) Statement 'A' is correct (2) Statement 'B' is correct
 (3) Both the statements are incorrect (4) Both the statements are correct

कार्यालय कामाजारी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

12. खालील विधाने विचारात घ्या :

अ. सरनामा हा राज्यघटनेच्या मूलभूत वैशिष्ट्यांची संपूर्ण सूची प्रदान करतो.
 ब. सरनाम्यात घटनाकारांच्या वास्तविक उद्दिष्टाचा आणि तत्वज्ञानाचा समावेश आहे.
 क. सरनाम्यातील 'न्याय' ही संकल्पना न्यायालयाने दिलेल्या संकुचित वैधानिक न्यायांतीली मर्यादित नाही.
 वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने घूकीची आहे/आहेत ?

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त अ (2) फक्त ब (3) फक्त अ आणि क (4) वरील सर्व

Consider the following statements :

a. The Preamble gives an exhaustive list of basic features of the Constitution.
 b. The Preamble contains real objective and philosophy of the Constitution makers.
 c. The concept of 'Justice' in the Preamble is not confined to the narrow legal justice as administered by the Courts.

Which of the statement/s given above is/are **incorrect** ?**Answer Options :**

(1) Only a (2) Only b (3) Only a and c (4) None of the above

13. राज्य धोरणाच्या मार्गदर्शक तत्वांचे प्रमुख उद्दिष्ट _____ हे आहे.

(1) देशात समतावादी समाज निर्माण करणे
 (2) स्वातंत्र्य आणि समता यामध्ये समतोल निर्माण करणे
 (3) कल्याणकारी राज्याचे ध्येय साध्य करणे
 (4) देशाची एकता आणि एकात्मता सुनिश्चित करणे

The main objective of the Directive Principles of State Policy is

(1) To create an egalitarian society in the country
 (2) To create a balance between liberty and equality
 (3) To achieve the goal of a welfare state
 (4) To ensure unity and integrity of the country

14. 'ग्राम न्यायालय' संदर्भात खालीलपैकी कोणते विधान/ने बरोबर आहे/त ?

अ. ग्राम न्यायालय अधिनियम, 2008 हा 2 ऑक्टोबर, 2009 रोजी लागू झाला.
 ब. सदरहू कायद्यानुसार ग्राम न्यायालय फक्त दिवाणी दोष सुनावनीस घेते फौजदारी दावे नव्हे.
 क. या कायद्याने स्थानिक सामाजिक कार्यकर्त्यांना मध्यस्थ म्हणून मान्यता आहे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त अ (2) फक्त अ आणि क (3) फक्त ब (4) वरील सर्व

With reference to the 'Gram Nyayalaya', which of the following statements is/are **correct** ?

a. Gram Nyayalaya Act, 2008 come into force on October 2, 2009.
 b. As per the Act, Gram Nyayalaya can hear only civil cases and not criminal cases.
 c. The Act allows local social activists as mediators.

Answer Options :

(1) Only a (2) Only a and c (3) Only b (4) All of the above

15. विधान परिषदेबाबत खालीलपैकी कोणते विधान चूकीचे आहे ?

- (1) सामान्य विधेयकास विधान परिषद जास्तीत जास्त सहा महिन्यांसाठी रोखू शकते किंवा विलंब करू शकते.
- (2) ते फक्त उशीर लावू शकणारे गृह किंवा सल्लागार संस्था आहे.
- (3) घटनादुरुस्ती विधेयकाच्या संमतीमध्ये विधान परिषदेला प्रभावी स्थान नसते.
- (4) विधान परिषदेचे अस्तित्वच विधानसभेच्या इच्छेवर अवलंबून असते.

Which one of the following statements about Legislative Council is **false** ?

- (1) It can detain or delay the ordinary bill for a maximum period of six months.
- (2) It is only a dilatory chamber or an advisory body.
- (3) It has no effective say in the ratification of a constitutional amendment bill.
- (4) The existence of council depends on the will of the assembly.

16. खालीलपैकी कोणती विधाने चुकीची आहेत ?

- अ. राज्यसभा आर्थिक विधेयक नाकारू शकते.
- ब. राज्यसभा आर्थिक विधेयका बाबत शिफारशी करू शकते.
- क. राज्यसभा आर्थिक विधेयक नाकारू शकत नाही.
- ड. राज्यसभेने आर्थिक विधेयक 14 दिवसाच्या आत लोकसभेकडे परत पाठविले पाहिजे.
- इ. राज्यसभा आर्थिक विधेयक दुरुस्त करू शकते.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त अ आणि क
- (2) फक्त ब आणि ड
- (3) फक्त क आणि इ
- (4) फक्त अ आणि इ

Which of the following statements are **incorrect** ?

- a. Rajya Sabha can reject a Money Bill.
- b. Rajya Sabha can make recommendations on a Money Bill.
- c. Rajya Sabha cannot reject a Money Bill.
- d. Rajya Sabha should return the Money Bill to the Lok Sabha within 14 days.
- e. Rajya Sabha can amend a Money Bill.

Answer Options :

- (1) Only a and c
- (2) Only b and d
- (3) Only c and e
- (4) Only a and e

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

17. पुढीलपैकी कोण राज्याचे मुख्यमंत्री न होता भारताचे पंतप्रधान झालेत ?

- अ. मोरारजी देसाई
- ब. चरण सिंग
- क. व्ही.पी. सिंग
- ड. चंद्रशेखर
- इ. पी.व्ही. नरसिंह राव

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त अ, ब आणि ड	(2) फक्त ब, क आणि इ
(3) फक्त ब आणि ड	(4) फक्त ड

Who among the following, became the Prime Minister of India without being earlier the Chief Minister of a State ?

- a. Morarji Desai
- b. Charan Singh
- c. V.P. Singh
- d. Chandrashekhar
- e. P.V. Narasimha Rao

Answer Options :

(1) Only a, b and d	(2) Only b, c and e
(3) Only b and d	(4) Only d

18. खालील तरतुदीचा अंतर्भाव भारतीय राज्यघटनेच्या हा भागात केला आहे ?

“राज्य ग्राम पंचायती स्थापण्याची योजना करील, त्यांना स्व-शासनाचा एक घटक म्हणून आवश्यक अशी कार्य करण्यास अधिकार व सत्ता देवून समर्थ बनविण्यासाठी पाऊले उचलेल.”

- (1) भाग I – संघ आणि तिचे राज्ये किंवा प्रांत
- (2) भाग IV – राज्याच्या ध्येय धोरणाची मार्गदर्शक तत्वे
- (3) भाग IX – स्थानिक स्व-शासन (पंचायती राज)
- (4) भाग III – मूलभूत अधिकार

The following provision is mentioned in which part of the Constitution of India :

“The State Shall take steps to organise village panchayats and endow them with such powers as may be necessary to enable them to functions as unit of self-government.”

- (1) Part Ist – The Union and Its Territory
- (2) Part IVth – Directive Principles of State Policy
- (3) Part IXth – Local Self-Government (Panchayati Raj)
- (4) Part IIIrd – Fundamental Rights

19. खालीलपैकी कोणत्या घटनादुरुस्ती कायदाने, केंद्रात आणि राज्यांमध्ये मंत्रिपरिषदेचा आकार, लोकसभेच्या एकूण सदस्य संख्येच्या आणि अनुक्रमे संबंधित राज्य विधानसभेच्या एकूण सदस्य संख्येच्या 15% पेक्षा जास्त नसावा हे, निश्चित करण्यात आले ?

- (1) 97वी घटनादुरुस्ती कायदा
- (2) 95वी घटनादुरुस्ती कायदा
- (3) 91वी घटनादुरुस्ती कायदा
- (4) 52वी घटनादुरुस्ती कायदा

Which of the following Constitution Amendment Act seeks that the size of Council of Ministers at the Centre and in the State must not exceed 15% of the total number of members in the Lok Sabha and the total number of members of the Legislative Assembly of that State, respectively ?

- (1) 97th Amendment Act
- (2) 95th Amendment Act
- (3) 91th Amendment Act
- (4) 52th Amendment Act

20. खालीलपैकी कोणती जोडी बरोबर आहे ?

(1) 1909 चा कायदा	—	निर्वाचन तत्व
(2) 1919 चा कायदा	—	प्रांतीक स्वायत्तता
(3) 1935 चा कायदा	—	प्रांतासाठी द्विदल राज्यपद्धती
(4) 1947 चा कायदा	—	जबाबदार शासनपद्धती

Which of the following is **correctly** matched ?

(1) 1909 Act	—	Principle of Election
(2) 1919 Act	—	Provincial Autonomy
(3) 1935 Act	—	Dyarchy in States
(4) 1947 Act	—	Responsible Government

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

21. माहिती अधिकाराच्या कायद्याअंतर्गत “त्रयस्थ पक्ष” याच्या व्याख्येमधे पुढीलपैकी कोणाचा समावेश होतो ?

- अ. भारताचा नागरिक
- ब. माहिती मिळविण्याची विनंती करणारी नागरिका व्यतिरिक्त इतर एखादी व्यक्ती
- क. सार्वजनिक प्राधिकरण
- ड. परदेशस्थ भारतीय

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त अ आणि ड
- (2) फक्त ब आणि क
- (3) फक्त ब, क आणि ड
- (4) वरील सर्व समाविष्ट

Who among the following are included within the meaning and definition of the word “Third Party” under the provisions of the Right to Information Act ?

- a. Citizen of India
- b. A person other than the citizen making a request for Information
- c. Public Authority
- d. Non-Resident Indian

Answer Options :

- (1) Only a and d
- (2) Only b and c
- (3) Only b, c and d
- (4) All are included

22. माहितीचा अधिकार अधिनियम, 2005 मधील कलम 22 नुसार खालीलपैकी कोणत्या अधिनियमावर अधिभावी परिणाम झालेला आहे ?

- (1) भारतीय दंड संहिता, 1860
- (2) भारतीय पुरावा अधिनियम, 1872
- (3) शासकीय गुपिते अधिनियम, 1923
- (4) वरीलपैकी एकही नाही

As per Section 22 of the Right to Information Act, 2005, which of the following Acts, have overriding effect ?

- (1) The Indian Penal Code, 1860
- (2) The Indian Evidence Act, 1872
- (3) The Official Secrets Act, 1923
- (4) None of the above

23. माहितीचा अधिकार अधिनियम, 2005 च्या संदर्भात पुढील विधानांचा विचार करा :
अ. हा कायदा संपूर्ण भारतास लागू आहे.

पार्श्वानि उच्चे ।

Consider the following statements in relation to "Right to Information Act, 2005 :

- a. This Act extends to the whole of India.
- b. Every information requested under this act shall be provided to any person free of charge.

Answer Options:

24. माहिती अधिकाराच्या कायद्याअंतर्गत पुढील विधानांचा विचार करा :

अ. “माहितीचा अधिकार” याचा अर्थ कोणत्याही सार्वजनिक अथवा खाजगी प्राधिकरणाकडे असलेली किंवा त्याच्या नियंत्रणात असलेली व या अधिनियमनांद्वारे मिळवता येण्याजोगी माहिती मिळवण्याचा अधिकार.

ब. या अधिनियमनाच्या सर्व तरतुदी तो अधिनियम अधिनियमित झाल्यापासून एकशे विसाव्या दिवशी अंमलात आल्या.

पर्यायी उत्तरे :

(1) अ बरोबर व चूक (2) अ चूक व बरोबर
(3) अ आणि व दोन्ही चूक (4) अ आणि व दोन्ही बरोबर

Consider the following statements in relation to “Right to Information Act, 2005 :

- a. "Right to Information" means the right to information accessible under this Act which is held by or under the control of any public or private authority.
- b. All the provisions of this Act came into force on the one hundred and twentieth day of its enactment.

Answer Options:

(1) a is correct b is wrong (2) a is wrong b is correct
(3) a and b both are wrong (4) a and b both are correct

कठ्ठ्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

25. माहितीचा अधिकार हा 'अधिकार' म्हणून का ओळखला जातो ? कारण

अ. एक बाजूने कर्तव्य धारक तयार करते व दुसऱ्या बाजूने कायदेशीर पात्रतेचा लाभार्थी.

ब. कागदपत्रे उघड करण्यास नकार देण्यासाठी त्याची भूमिका सिद्ध करण्यासाठी कर्तव्य धारकाकडे जबाबदारी.

क. आंतरराष्ट्रीय दायित्वाचा एक भाग म्हणून.

ड. माहिती ही सार्वजनिक आणि प्रशासनाशी संबंधित नसल्याची चिन्हे.

वरीलपैकी कोणती विधाने बरोबर आहे ?

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त अ आणि क

(2) फक्त ब

(3) फक्त अ, ब आणि ड

(4) अ, ब, क आणि ड

The Right to Information is recognised as a 'Right' because

a. It creates a duty holder on the one hand and a beneficiary of legal entitlement on the other.

b. The onus is on the duty holder to prove its case for refusing to disclose document.

c. It becomes a part of accepted international obligation of the State.

d. It signals that, information belongs to the public and not government.

Which of the above statements are correct ?

Answer Options :

(1) Only a and c

(2) Only b

(3) Only a, b and d

(4) a, b, c and d

26. महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियम, 2015 च्या अंतर्गत पुढीलपैकी "पात्र व्यक्ती" कोण ?

(1) फक्त अनुसूचित जाती अथवा अनुसूचित जमातीच्या व्यक्ती.

(2) फक्त अशा व्यक्ती ज्यांचे उत्पन्न वर्षाला 1 लाखापेक्षा कमी आहे.

(3) फक्त विधवा अथवा घटस्फोटित महिला.

(4) लोकसेवा प्राप्त करण्यास पात्र असलेली कायदेशीर व्यक्ती.

According to the provisions of the "Maharashtra Right to Public Service Act, 2015"

(1) Persons of Scheduled Castes and Scheduled Tribes only.

(2) Persons whose income is less than 1 lakh/year only.

(3) Widows and Divorcee women only.

(4) Any legal person who is competent to receive public service under the Act.

27. महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियम, 2015 मधील कलम 16 अन्वये आयोगाचे अधिकार व कार्य खालील प्रमाणे असतील :

- अ. पदनिर्देशित अधिकाऱ्या विरुद्ध विभागीय चौकशीची शिफारस करणे
- ब. लोकसेवा देण्याच्या कार्यपद्धती मध्ये बदल करणे
- क. सार्वजनिक प्राधिकरणांनी लोकसेवा देण्याबाबत संनियंत्रण करणे
- ड. शपथ पत्रावर साक्षीपुरावा घेणे

खालीलपैकी योग्य पर्याय ओळखा :

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त अ, ब आणि क	(2) फक्त ब, क आणि ड
(3) फक्त क	(4) अ, ब, क आणि ड

Section 16 of the Maharashtra Right to Public Service Act 2015, provides the following powers and functions of Commission :

- a. Recommend departmental inquiry against any Designated Officer
- b. Recommend changes in procedure of delivery of Public Service
- c. Monitor delivery of the Public Services by Public Authorities
- d. Receiving evidence on Oath

Select the correct answer from the following below :

Answer Options :

(1) Only a, b and c	(2) Only b, c and d
(3) Only c	(4) a, b, c and d

28. खालील विधाने विचारात घ्या :

विधान I : महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियमांच्या उचित अंमलबजावणीची सुनिश्चिती करण्याकरिता राज्य शासनाला सकती करणे हे, आयोगाचे कर्तव्य असेल.

विधान II : या अधिनियमानुसार लोकसेवा देण्यात कसूर केल्याबाबतची, स्वाधिकारे दखल घेणे आणि त्यास योग्य बाटील त्या प्रमाणे अशी प्रकरणे निकालात काढण्यासाठी निर्देशित करणे, या बाबींचा समावेश आहे.

- (1) विधान I बरोबर, परंतु II चूक
- (2) विधान II बरोबर, परंतु I चूक
- (3) दोन्ही विधाने बरोबर
- (4) दोन्ही विधाने चूक

Consider the following statements :

Statement I : It shall be the duty of the Commission to ensure proper implementation of the Act and to make compulsion to the State Government for ensuring better delivery of public services.

Statement II : Commission may take Suomoto notice of failure to deliver public service in accordance with this Act and refer such cases for disposal as it may deem appropriate.

- (1) Statement I is correct, but II is incorrect
- (2) Statement II is correct, but I is incorrect
- (3) Both the statements are correct
- (4) Both the statements are incorrect

29. महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियम, 2015 मधील कलम 10 नुसार पदनिर्देशित अधिकाऱ्याने लोकसेवा देण्यात कसूर केल्यावर _____ शास्ती लावली जाते.

(1) ₹ 500 (2) ₹ 1,000 (3) ₹ 2,500 (4) ₹ 5,000

As per Section 10 of the Maharashtra Right to Public Service Act, 2015, if the designated officer failed to provide public service, the maximum penalty of _____ may be imposed.

(1) ₹ 500 (2) ₹ 1,000 (3) ₹ 2,500 (4) ₹ 5,000

30. महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियम च्या अंतर्गत अपवादात्मक परिस्थितीत “दुसरे अपील” दाखल करून घेण्याचा जास्तीत जास्त कालावधी किती आहे ?

(1) 30 दिवस (2) 45 दिवस
(3) 90 दिवस (4) वरीलपैकी एकही नाही

According to the provisions of Maharashtra Right to Public Service Act – under exceptional situation, what is the maximum period in which “Second Appeal” may be admitted ?

(1) 30 days (2) 45 days
(3) 90 days (4) None of the above

31. हृदयविकारांचे निदान करण्यासाठी _____ ही एक तज्ज प्रणाली विकसित करण्यात आली आहे.

(1) हेल्प (2) हार्ट (3) डेल्टा (4) पफ

An expert system called _____ has been developed to diagnose heart diseases.

(1) HELP (2) HEART (3) DELTA (4) PAF

32. खालीलपैकी कोणती स्विचिंग टेक्नॉलॉजी ब्रॉडकास्ट डोमेन ची जागा कमी करू शकते ?

(1) आय.एस.एल. (2) 802.1Q (3) ब्ही.एल.ए.एनस (4) एस.टी.पी.

Which switching technology reduces the size of broadcast domain ?

(1) ISL (2) 802.1Q (3) VLANs (4) STP

33. संगणकामध्ये फायरवॉलचा वापर _____ होतो.

(1) देखरेखीसाठी (2) डेटा ट्रान्समिशनसाठी
(3) प्रमाणीकरणासाठी (4) सुरक्षेसाठी

Firewall in computer is used for

(1) Monitoring (2) Data Transmission
(3) Authentication (4) Security

34. अनाधिकृत व्यक्तीला समजू नये म्हणून डेटा चे व्यवस्थापन करण्याचा _____ एक मार्ग आहे.

(1) डिक्रीप्शन (2) एनक्रीप्शन
(3) दोन्ही (1) आणि (2) (4) वरीलपैकी एकही नाही

_____ is a way of managing data so that any unauthorised party cannot understand it.

(1) Decryption (2) Encryption
(3) Both (1) and (2) (4) None of the above

35. व्ही.ओ.आय.पी.चे विस्तार रूप काय आहे ?

(1) व्हाइस ओव्हर इंटरनेट प्रोटोकॉल (2) व्हॅलिडीटी ओव्हर इंटरनेट प्रोटोकॉल
(3) व्हाइस ऑन इंटरनेट प्रोटोकॉल (4) व्हाइस ओव्हर इंटरनेट पॅकेट्स

What is the elaboration of VOIP ?

(1) Voice Oyer Internet Protocol (2) Validity Over Internet Protocol
(3) Voice On Internet Protocol (4) Voice Over Internet Packets

36. पोस्टल जंक मेल आणि सायबरस्पेस (Cyberspace) च्या समांतर असलेल्या मेल ला _____ म्हणतात.

(1) व्हायरस (2) वर्म (3) स्पाम (4) जंक

The postal junk mail has parallel in the cyberspace called

(1) Virus (2) Worm (3) Spam (4) Junk

37. संगणकाचे “डेस्कटॉप” कशाचा संदर्भ देते ?

(1) दृश्यमान स्क्रीन (2) मॉनिटरच्या सभोवतालचे क्षेत्र
(3) माऊस पॅडचे शीर्षस्थान (4) फोल्डरच्या आत

The “desktop” of a computer refers to

(1) Visible screen (2) Area around the monitor
(3) Top of the mouse pad (4) Inside of a folder

38. संगणकप्रणालीनुसार वाचन करून ते एका विशिष्ट प्रकाराने इलेक्ट्रॉनीक्स पल्स मध्ये रूपांतरीत करण्याचे काम युनिटद्वारे केले जाते.

(1) आउटपुट (2) स्टोरेज (3) कंट्रोल (4) इनपुट

_____ unit of computer system reads data from a specific form and converts it into electrical pulses.

(1) Output (2) Storage (3) Control (4) Input

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

39. सिंप्लेक्स मोड कम्युनिकेशन मध्ये कम्युनिकेशन हे _____ असते.

- (1) दोन्ही दिशांनी
- (2) एका दिशेने
- (3) दोन्ही (1) आणि (2)
- (4) वरीलपैकी एकही नाही

In simplex mode communication, the communication is

- (1) Bidirectional
- (2) Unidirectional
- (3) Both (1) and (2)
- (4) None of the above

40. ई-कॉमर्सच्या संज्ञेनुसार विविध व्यापाऱ्यांचा परस्परांशी व्यापार, खालीलपैकी काय संबोधला जातो ?

(1) बी.टू बी.	(2) बी.टू सी.
(3) सी.टू बी.	(4) वरीलपैकी एकही नाही

As per e-commerce terminology business in between two businessmen is referred as

(1) B2B	(2) B2C
(3) C2B	(4) None of the above

41. “मानवी हक्क हे प्रत्येक व्यक्तीच्या जन्मजात प्रतिष्ठेतुन निर्माण झालेले अधिकार आहेत,” मानवीं हक्कांची ही व्याख्या कोणी दिली ?

- (1) न्यायमूर्ति दुर्गादास बासू
- (2) हॅरॉल्ड लास्की
- (3) प्राचीन ग्रीक तत्त्ववेत्ते
- (4) मानवी हक्कांचा जागतिक जाहीरनामा 1948

Human Rights are the “Rights derived from the inherent dignity of the human person.” Who has given this definition of Human Rights ?

- (1) Justice Durga Das Basu
- (2) Harold Laski
- (3) Ancient Greek Philosophers
- (4) Universal declaration of Human Rights, 1948

42. महात्मा गांधी यांच्या तंटा मुक्त गाव चळवळीची वैशिष्ट्ये कोणती आहे/आहेत ?

- राज्यांतील गावांमध्ये तंटा मुक्ती समितीची निर्मिती करणे.
- विद्यमान विवादांची ओळख व त्यांची गुन्हेगारी, नागरी आणि महसूली यांमध्ये वर्गीकरण करणे.
- गावकऱ्यांना आर्थिक सहाय्य देणे.
- योग्य आणि सहभागी पद्धतीने विवादांचे निवारण करणे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) अ, ब, क, ड	(2) फक्त अ आणि ब
(3) फक्त अ, ब आणि ड	(4) फक्त क

What is/are feature(s) of Dispute Free Village (Tanta Mukta Gaon) founded by Mahatma Gandhi ?

- Formation of Tanta Mukti Samiti at each and every village in the State.
- Identification of existing dispute and classifying them into criminal, civil, revenue.
- To grant financial aid to villagers.
- Resolution of disputes in fair and participative manner.

Answer Options :

(1) a, b, c, d	(2) Only a and b
(3) Only a, b, and d	(4) Only c

43. “मानवी हक्क” म्हणजे :

- जीवन, स्वातंत्र्य, समानता आणि सन्मान याच्याशी संबंधित व्यक्तीचे अधिकार
- प्रथा, परंपरा, पूर्वीच्या न्यायालयीन निर्णयाचा दाखला याद्वारे मिळालेले अधिकार
- स्थानिक कायद्यांद्वारे दिलेले अधिकार
- गिनीज बुक ऑफ वर्ल्ड रेकॉर्ड ने दिलेले अधिकार

“Human Rights” means

- The rights relating to life, liberty, equality and dignity of the individual
- The rights which are given by custom, tradition, precedents
- The rights which are given by local laws
- The rights which are given by Guiness Book of World Records

44. मानवी अधिकारांच्या गुणवैशिष्ट्यांबद्दल वेगळेपण ओळखा.

(1) स्वाभाविक	(2) देणगीदाखल
(3) वैशिक	(4) अदेय

Find the oddman out regarding characteristics of human rights.

(1) Inherent	(2) Gifted
(3) Universal	(4) Inalienable

45. नागरी हक्क संरक्षण अधिनियम, 1955 हा _____ च्या संदर्भात आहे.

(1) अस्पृश्यता निवारण (2) भाषण स्वातंत्र्य
(3) धर्म स्वातंत्र्य (4) वरीलपैकी एकही नाही

The Protection of Civil Rights Act, 1955 deals with

46. “अ” आणि “ब” च्या लम्नात “अ” च्या वडिलांनी “ब” च्या वडिलांकडे मोटर-गाडी घेण्यासाठी ₹ 5 लाख मागितले. त्याप्रमाणे “ब” च्या वडिलांनी वरील पैसे विवाहानंतर एक आठवड्यात “अ” च्या वडिलांनी सांगितल्या प्रमाणे त्यांचा भाऊ “क” याच्याकडे दिले.

वरील उदाहरणात हुंडा बंदी अधिनियम, 1961 च्या अन्तर्गत कोण दोषी ठरेल ?

(1) “अ” चे वडील
 (2) “ब” चे वडील
 (3) “क”
 (4) वरील सर्व

At the time of marriage between "A" and "B", "A's" father demanded ₹ 5 lakhs from "B's" father to purchase motor car. Accordingly one week after marriage B's father gave the said money to "A's" father's brother "C" as told by "A's" father. Who will be guilty under the provisions of Dowry Prohibition Act, 1961 ?

- (1) Father of "A"
- (2) Father of "B"
- (3) "C"
- (4) All of the above

47. 'चेतना स्ट्रेजिक योजना 2015 – 2020' खालीलपैकी या संदर्भात आहे :

- (1) महिला सशक्तीकरण
- (2) प्रशिक्षण आणि कृती माध्यमातून बालपण सुधारणा
- (3) वृद्ध लोकांचे कल्याण
- (4) वरीलपैकी एकही नाही

‘Chetna Strategic Plan 2015 – 2020’ is concerned with

- (1) Women Empowerment
- (2) Childhood Enhancement through training and Action
- (3) Old Aged People Welfare
- (4) None of the above

48. जेव्हा एखाद्या व्यक्तीविरुद्ध हुंडा घेतल्याचा किंवा कोणताही हुंडा घेण्यासाठी प्रवृत्त केल्याचा गुन्हा कलम 3 किंवा हुंड्याची मागणी केल्याबाबत कलम 4 खाली गुन्हा दाखल होईल, तेव्हा त्याने असा गुन्हा या कलमां खाली केला नाही हे सिद्ध करण्याची जबाबदारी कोणांवर राहील ?

- अ. सरकारी पक्षावर
- ब. जो व्यक्ती हुंडा मागितल्याचा आरोप करतो
- क. संबंधित व्यक्तीवर, ज्याच्यावर गुन्हा दाखल झाला
- ड. सरकार वर

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त अ आणि ड	(2) फक्त ब आणि ड
(3) फक्त क	(4) फक्त अ

Where any person is prosecuted for taking or abetting the taking of any dowry under Section 3 or the demanding of dowry under Section 4, the burden of proving that he has not committed an offence under these sections shall be

- a. On prosecution
- b. On person who alleges demand of dowry
- c. On him who is prosecuted
- d. On the government

Answer Options :

(1) Only a and d	(2) Only b and d
(3) Only c	(4) Only a

49. हुंडा बंदी अधिनियम, 1961 मधील कलम 4 अ मध्ये कोणती तरतुद दिलेली आहे ?

- (1) हुंडा मागणीबद्दल शास्ती
- (2) हुंडा जाहीरातीवर बंदी
- (3) हुंडा देण्या घेण्याचा करार बेकायदेशीर ठरवणे
- (4) वरीलपैकी एकही नाही

What provision is given under section 4 A of the Dowry Prohibition Act, 1961 ?

- (1) Penalty for demanding dowry
- (2) Ban on advertisement of dowry
- (3) Agreement for giving or taking dowry declared to be void
- (4) None of the above

50. मानवी हक्क आयोगाकडे करण्यात येणारी तक्रार पुढीलपैकी कोणत्या पद्धतीने करता येते ?

(1) प्रत्यक्ष – लेखी	(2) पोस्टाने
(3) fax ने	(4) वरीलपैकी कोणत्याही पद्धतीने

The complaint to the Human Rights Commission may be made in which of the following mode/s ?

(1) In person – written	(2) By post
(3) By fax	(4) Any of the above modes

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

51. पुढील विधानांचा “प्रोहीबिशन कायद्याच्या” संदर्भात विचार करा :

- अ. या कायद्याअंतर्गत सर्व गुन्हे दखलपत्र आहेत.
- ब. या कायद्याअंतर्गत नेमलेल्या प्रोहीबिशन अधिकाऱ्याला कलम 123 प्रमाणे, वॉरंट शिवाय अटक करण्याचे अधिकार आहेत.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) अ बरोबर असून, परंतु ब चूक आहे
- (2) अ चूक असून, परंतु ब बरोबर आहे
- (3) अ आणि ब दोन्ही बरोबर आहेत
- (4) अ आणि ब दोन्ही चूक आहेत

Consider the following statements in relation to the “Prohibition Act” :

- a. All the offences under this Act are cognizable.
- b. According to Section 123 of this Act Prohibition Officer appointed under this Act has a right to arrest without warrant.

Answer Options :

- (1) a is right, but b is wrong
- (2) a is wrong, but b is right
- (3) Both a and b are correct
- (4) Both a and b are wrong

52. महाराष्ट्र प्रोहीबिशन कायद्याअंतर्गत “प्रोहीबिशन अधिकारी” या संज्ञेच्या अर्थात आणि व्याख्येत पुढीलपैकी कोणाचा समावेश होतो ?

- अ. आयुक्त
- ब. जिल्हाधिकारी
- क. या कायद्याअंतर्गत प्रोहीबिशन अधिकाऱ्याला दिलेले अधिकार आणि कर्तव्ये बहाल केले आहेत अशी व्यक्ती
- ड. या कायद्याअंतर्गत स्थापित कोणत्याही समितीचा अथवा वैद्यकीय बोर्डाचा सभासद

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त क (2) फक्त क आणि ड (3) फक्त ब, क आणि ड (4) वरील सर्व

Who is included within the meaning and definition of “Prohibition Officer” under the Maharashtra Prohibition Act ?

- a. Commissioner
- b. Collector
- c. Any person invested with any powers or duties of such officer under the act
- d. Any member of committee or medical board established under the act

Answer Options :

- (1) Only c (2) Only c and d (3) Only b, c and d (4) All of the above

53. महाराष्ट्र मद्य प्रतिबंध अधिनियम, 1949 ला खालीलपैकी कोणी अधिनियमीत केले आहे ?

- (1) गवर्नर जनरल
- (2) भारताचे राष्ट्रपती
- (3) महाराष्ट्र राज्याचे राज्यपाल
- (4) भारत सरकार

Who among the following has given assent to the Maharashtra Prohibition Act, 1949 ?

- (1) The Governor General
- (2) The President of India
- (3) The Governor of Maharashtra
- (4) The Government of India

54. महाराष्ट्र मद्य प्रतिबंध अधिनियम, 1949 नुसार दारूबंदी अधिकारी जामिनावर सोडू शकतो का ?

- (1) नाही, त्याला तसे करता येत नाही
- (2) फक्त पोलीस जामिनावर सोडू शकतात
- (3) होय, तो सोडू शकतो
- (4) वरीलपैकी एकही नाही

Can a prohibition officer grant bail under the Maharashtra Prohibition Act, 1949 ?

- (1) No, he can not
- (2) Only police can grant bail
- (3) Yes, he can
- (4) None of the above

55. महाराष्ट्र मद्य प्रतिबंधक कायदा, 1949 कलम 32 खालील कोणत्या बाबी/बाबीं शी संबंधित आहे ?

- (1) मद्य खरेदीसाठी परवाना मंजूर करणे
- (2) औषधीय प्रयोजनासाठी भांग खरेदी, जवळ बाळगणे किंवा उपभोग घेण्याचा परवाना मंजूर करणे
- (3) आयत आणि निर्यात परवाना मंजूर करणे
- (4) वरीलपैकी एकही नाही

Section 32 of Maharashtra Prohibition Act, 1949 relates to

- (1) Grant licence for purchase of liquor
- (2) Grant licence for purchase, possession consumption of any hemp for medicinal purpose
- (3) Grant trade and import licence
- (4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

56. खालील विधानांचा विचार करा :

विधान I :

महाराष्ट्र मद्य प्रतिबंधक कायदा, 1949 चे कलम 110 अन्वये ताडी देणाऱ्या झाडाच्या बद्दल द्यावयांचे शुल्क हे प्रथमत: लाइसन्स धारण करणाऱ्या व्यक्ती कडून वसूल करण्यात येईल.

विधान II :

जी झाडे केंद्र सरकारच्या मालकीची आहे, त्या पासून ताडी काढण्याचा विशेषाधिकार केंद्र सरकार कडे आहे. तसेच पर्यावरण मंत्रांच्या विशेषाधिकारांचा वापर करून अशी झाडे लिलाव करून किंवा इतर प्रकारे विकता येतील.

(1) विधान II बरोबर, I चूक

(2) विधान I बरोबर, II चूक

(3) दोन्ही विधाने बरोबर

(4) दोन्ही विधाने चूक

Consider the following statements :

Statement I : Section 110 of the Maharashtra Prohibition Act, 1949 states as under : The duty on toddy producing trees shall be enviable primarily from the person holding the licence, to tap them and to draw toddy therefrom'.

Statement II : The privilege of drawing toddy from trees, the right to which vests in the Central Government may be disposed of by auction or otherwise on such terms the Environment Ministry deems fit.

(1) Statement II is correct, I is incorrect (2) Statement I is correct, II is incorrect

(3) Both the statements are correct (4) Both the statements are incorrect

57. महाराष्ट्र दारूबंदी अधिनियम, 1949 च्या कोणत्या कलमां खाली “अज्ञान व्यक्तींना मादक द्रव्य विकण्यास” मनाई केली आहे ?

(1) कलम 15 (2) कलम 16 (3) कलम 17 (4) कलम 18

Under which section of the Maharashtra Prohibition Act, 1949, ‘Prohibition of sale to minors’ is prohibited ?

(1) Section 15 (2) Section 16 (3) Section 17 (4) Section 18

58. महाराष्ट्र मद्य प्रतिबंध अधिनियम, 1949 मधील कलम 102 मध्ये खालीलपैकी कोणती तरतुद आहे ?

(1) जप्ती करण्याची प्रक्रिया

(2) जप्त केलेल्या वस्तुची बिक्री किंवा विल्हेवाट लावण्याचा अधिकार

(3) आमली पदार्थाचा वापर करणाऱ्या आग्रह करण्याचे जाहीराताचे साहित्य ताब्यात घेणे

(4) वरीलपैकी एकही नाही

Which of the following provision is given under section 102 of the Maharashtra Prohibition Act, 1949 ?

(1) Providence in confiscation

(2) Power to order sale or destruction of articles liable to confiscation

(3) Forfeiture of any publication containing advertisement matter soliciting the use of intoxicants

(4) None of the above

59. महाराष्ट्र दारूबंदी अधिनियम, 1949 नुसार “उत्पादन शुल्क योग्य पदार्थ” म्हणजे :

- अ. मनुष्याने सेवन करण्यासाठी असलेले कोणतेही मद्यार्क युक्त पेय
- ब. मादक औषधी किंवा भांग
- क. अफू
- ड. राज्य शासन शासकीय राजपत्रात प्रसिद्ध केलेल्या अधिसूचनेद्वारे उत्पादन शुल्क योग्य पदार्थ म्हणून जाहीर करील अशी इतर अमली औषधीद्रव्ये आणि अमलीद्रव्ये

वरीलपैकी कोणते पर्यायी बरोबर आहेत ?

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त अ आणि ब
- (2) फक्त क आणि ड
- (3) वरीलपैकी एकही नाही
- (4) वरीलपैकी सर्व

As per the Maharashtra Prohibition Act, 1949, “excisable article” means

- a. Any alcoholic liquor for human consumption
- b. An intoxicating drug (or hemp)
- c. Opium
- d. Other narcotic drugs and narcotics which the State Government may by notification declare

Which of the options given above are correct ?

Answer Options :

- (1) Only a and b
- (2) Only c and d
- (3) None of the above
- (4) All of the above

60. महाराष्ट्र प्रोहीबिशन कायदा कोठे लागू होते ?

- (1) फक्त मुंबई
- (2) संपूर्ण महाराष्ट्र
- (3) मुंबई सोडून उर्वरित महाराष्ट्र
- (4) महाराष्ट्र, गोवा आणि गुजरात

Where does Maharashtra Prohibition Act apply ?

- (1) Only Mumbai
- (2) Whole Maharashtra
- (3) Maharashtra except Mumbai
- (4) Maharashtra, Goa and Gujarat

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

61. मुंबई दारूबंदी (ग्राम सभा ठराव पारित केल्यामुळे अथवा नगरपरिषद/महानगरपालिकेच्या वॉर्डतील मतदारांनी निवेदन दिल्यामुळे अनुज्ञप्ती बंद करणे) आदेश, 2008 नुसार मतदानाची वेळ _____ पर्यंत असेल.

- (1) सकाळी 8:00 पासून दुपारी 2:00
- (2) सकाळी 7:00 पासून सायंकाळी 5:00
- (3) सकाळी 8:00 पासून सायंकाळी 5:00
- (4) सकाळी 7:00 पासून दुपारी 2:00

According to the Bombay Prohibition (Closure of Licence on Resolution by Gram Sabha or Representation by Voters in the Ward of Municipal Council/Corporation) order, 2008, voting time shall be from

- (1) 8:00 am to 2:00 pm
- (2) 7:00 am to 5:00 pm
- (3) 8:00 am to 5:00 pm
- (4) 7:00 am to 2:00 pm

62. विदेशीमध्य विक्रीसाठीची अनुज्ञप्ती धारण करणाऱ्या कोणत्याही व्यक्तीने खालीलपैकी कोणत्या व्यक्तीस, त्या व्यक्तीकडे परवाना असल्यास, मध्यविक्री करण्यास मनाई नाही ?

- (1) गणवेशात असलेला पोलीस अधिकारी
- (2) कामावर असलेला रेल्वे कर्मचारी
- (3) 70 वर्षांपेक्षा जास्त वय असलेला व्यक्ती
- (4) अति मद्यपान केलेल्या अवस्थेत असणाऱ्या व्यक्तीस

A Person holding a licence for sale of foreign liquor under foreign liquor rules is **not** prohibited to sale liquor to a _____ if he is holding a permit.

- (1) police officer in uniform
- (2) railway servant on duty
- (3) person above age of 70 years
- (4) person who is intoxicated

63. सध्या देशी मद्यावरील उत्पादन मुल्याचा दर काय/किती आहे ?

- निर्मिती मुल्याच्या 200% किंवा ₹ 120 प्रति प्रूफ लिटर
- निर्मिती मुल्याच्या 213% किंवा ₹ 135 प्रति प्रूफ लिटर
- निर्मिती मुल्याच्या 175% किंवा ₹ 100 प्रति प्रूफ लिटर
- निर्मिती मुल्याच्या 150% किंवा ₹ 95 प्रति प्रूफ लिटर

What is the prevailing rate of excise duty for country liquor ?

- 200% of manufacturing cost or ₹ 120 per proof liter
- 213% of manufacturing cost or ₹ 135 per proof liter
- 175% of manufacturing cost or ₹ 100 per proof liter
- 150% of manufacturing cost or ₹ 95 per proof liter

64. “प्रूफ स्पिरिट” म्हणजे 60° फॅरनहाइटला (15.55°C) _____ टक्के इतक्या आकारमानाचे मद्यार्क असलेल्या मद्यार्क (इथेनॉल ($\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$)) आणि पाणी यांचे मिश्रण होय.

- 55.06
- 56.07
- 57.06
- 58.07

“Proof Spirit” means a mixture of alcohol (ethanol ($\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$)) and water, which at 60° Fahrenheit (15.55°C) contains _____ percent alcohol by volume.

- 55.06
- 56.07
- 57.06
- 58.07

65. देशी मद्याची किरकोळ किंमत ठरविण्यासाठी/काढण्यासाठी खालीलपैकी कोणते सूत्र योग्य आहे ?

- $\text{MC} \times 4.5 + 35\% \text{ VAT}$
- $\text{MC} \times 5 + 35\% \text{ VAT}$
- $\text{MC} \times 3.5 + 25\% \text{ VAT}$
- $\text{MC} \times 4 + 35\% \text{ VAT}$

Which one is the correct formula for calculation of MRP of country liquor ?

- $\text{MC} \times 4.5 + 35\% \text{ VAT}$
- $\text{MC} \times 5 + 35\% \text{ VAT}$
- $\text{MC} \times 3.5 + 25\% \text{ VAT}$
- $\text{MC} \times 4 + 35\% \text{ VAT}$

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

66. जोड्या जुळवा :

अ.क्र.	नमुना	अ.क्र.	अनुज्ञप्ती
अ.	एम-I	I.	मळी उत्पादकाशिवाय इतर व्यक्तींना मळी जवळ बाळगण्यासाठी लागणारी अनुज्ञप्ती
ब.	एम-II	II.	मळीचे उत्पादन करण्यासाठी मळी जवळ बाळगणे व विक्री करण्यासाठी लागणारी अनुज्ञप्ती
क.	एम-III	III.	गुरांच्या खाद्यान्नासाठी मळीचा चोथा खरेदी करणे, जवळ बाळगणे किंवा वापरण्यासाठी लागणारी अनुज्ञप्ती
ड.	एम-III-A	IV.	मळी विक्रीसाठी लागणारी अनुज्ञप्ती

पर्यायी उत्तरे :

	अ	ब	क	ड
(1)	II	I	IV	III
(2)	I	II	III	IV
(3)	II	I	III	IV
(4)	I	II	IV	III

Match the pairs :

Sr. No.	Form	Sr. No.	Licence
a.	M-I	I.	Licence for possession of molasses to persons other than producers of molasses
b.	M-II	II.	Licence for possession and sale of molasses by producer of molasses
c.	M-III	III.	Licence for purchase possession or use of molasses for purposes of cattle-feed
d.	M-III-A	IV.	Licence for the sale of molasses

Answer Options :

	a	b	c	d
(1)	II	I	IV	III
(2)	I	II	III	IV
(3)	II	I	III	IV
(4)	I	II	IV	III

67. ताडी म्हणजे नारळ, शिंदी, खजूर किंवा कोणत्याही प्रकारच्या ताडाच्या झाडापासून काढलेला, आंबवलेला रस व त्या रसात अल्कोहोलचे प्रमाण _____ टक्के समभागांपेक्षा जास्त नसते, पण त्यात गोड ताडी किंवा नीरा यांचा समावेश होत नाही.

(1) 2 (2) 3 (3) 5 (4) 7

Toddy means fermented juice drawn from a coconut, brab, date or any kind of palm tree containing not more than _____ percent alcohol by volume but does not include sweet toddy, nira or neera.

(1) 2 (2) 3 (3) 5 (4) 7

68. भिवंडीमध्ये जागा असलेल्या मुंबई विदेशी मद्य नियम, 1953 अंतर्गत मंजूर झालेल्या नमुना “एफ.एल-III” अनुजप्तीचे एका नावावरून दुसऱ्या नावावर हस्तांतरण करण्यासाठी, अनुजप्ती मंजूरी किंवा नुतनीकरण किंवा पुढे चालू ठेवणे यांपैकी जे शुल्क जास्त असेल त्या शुल्काच्या _____ पट शुल्क आकारण्यात यावे.

(1) 2 (2) 4 (3) 6 (4) 8

Fees for transfer of a licence in Form “FL-III” granted under the Bombay Foreign Liquor Rules, 1953, whose premises is located in Bhiwandi, from one name to another shall be _____ times of the fee chargeable for grant or renewal or continuance of such licence, whichever is higher.

(1) 2 (2) 4 (3) 6 (4) 8

69. ताडी वर्ष खालीलपैकी कोणते ?

(1) 1 जानेवारी ते 31 डिसेंबर	(2) 1 एप्रिल ते 31 मार्च
(3) 1 सप्टेंबर ते 31 ऑगस्ट	(4) 1 जुलै ते 30 जून

Toddy year is

(1) 1 January to 31 December	(2) 1 April to 31 March
(3) 1 September to 31 August	(4) 1 July to 30 June

70. खालीलपैकी कोणता जिल्हा दारूबंदी जिल्हा नाही ?

(1) यवतमाळ	(2) चंद्रपूर
(3) वर्धा	(4) गडचिरोली

Which of the following district in **not** a prohibition district ?

(1) Yavatmal	(2) Chandrapur
(3) Wardha	(4) Gadchiroli

71. खालील विधाने विचारात घ्या :

विधान I : नारकोटिक ड्रास आणि सायकोट्रॉपिक पदार्थ अधिनियम, 1985 चे नियम क्र. 67, मादक पदार्थाच्या वाहतकीशी संबंधित आहेत.

विधान II : उपनियम (11) मध्ये उल्लेख केलेली माल वाहतूक नोंद दोन प्रतीत मध्ये केली जावी आणि एक प्रत आयक्तांना पाठवावी.

(1) विधान I बरोबर, II चूक
(2) विधान II बरोबर, I चूक
(3) दोन्ही विधाने बरोबर
(4) दोन्ही विधाने चक

Consider the following statements :

Statement I: Rule 67 of the Narcotic Drugs and Psychotropic Substances Act, 1985 relates with transport of psychotropic substances.

Statement II : The consignment note referred in sub-rule (11) shall be prepared in duplicate and one copy should be sent to the Commissioner.

(1) Statement is I correct, II is incorrect (2) Statement is II correct, I is incorrect
 (3) Both the statements are correct (4) Both the statements are incorrect

72. महाराष्ट्र अफू ओढण्यासंबंधीच्या अधिनियम, (1936 चा 20) च्या कलम 7 नुसार, जी कोणतीही व्यक्ती अफू ओढणाऱ्या जमावाचा सदस्य असेल, तिला सिद्धअपराध ठरविण्यात आले असता _____ कारावासाची शिक्षा आणि _____ रूपयांच्या दव्यांडाची शिक्षा होईल किंवा या दोन्ही होतील.

According to Section 7 of the Maharashtra Opium Smoking Act (XX of 1936) any person who is a member of opium smoking assembly shall, on conviction, be punished with imprisonment of or rupees fine or with both.

(1) 3 months, 500	(2) 6 months, 1,000
(3) 1 year, 2,000	(4) 3 years, 5,000

73. गुंगीकारक औषधीद्रव्य आणि मनोव्यापारांवर परिणाम करणारे पदार्थ अधिनियम, 1985 चा कलम 31-क नुसार, जी कोणतीही व्यक्ती _____ इतके किंवा त्यापेक्षा जास्त कोकेन जवळ बाळगेल, तिला सिद्धअपराध ठरविण्यात आले असता मत्युदंडाची शिक्षा होईल.

(1) 500 ग्रॅम (2) 1000 ग्रॅम (3) 1500 ग्रॅम (4) 2000 ग्रॅम

According to Section 31-A of the Narcotics Drugs and Psychotropic Substance Act, 1985 any person who possesses equal to more than _____ Cocaine shall, on conviction be punished with death.

(1) 500 grams (2) 1000 grams (3) 1500 grams (4) 2000 grams

74. महाराष्ट्र विषारीद्रव्ये नियम, 1972 नुसार विषारीद्रव्ये विक्री व बाळगणे यासाठी पुढीलपैकी कोणती अनुज्ञप्ती दिली जाते ?

(1) नमुना I (2) नमुना Q
 (3) नमुना H (4) नमुना A

As per the provisions of Maharashtra Poisons Rules, 1972, license for the sale or possession of poison is

75. अमली पदार्थ औषधी आणि सायकोट्रॉपिक पदार्थ अधिनियम, 1985, औषधी तयार करण्याच्या मर्यादेच्या संदर्भात नियम 41 नसार खालील तरतद/तरतदी प्रदान करते :

अ. राज्य सरकारकडून परवानाधारकांच्या स्वतःच्या कारखान्याच्या कोणत्याही औषधाबद्दल वाटप केलेले प्रमाण.

ब. देशाच्या आत किंवा बाहेर इतर कंपन्यांना पुरवठ्यासाठी आवश्यक प्रमाण.

क. वाजवी साठ्यासाठी आवश्यक प्रमाण.

ड. विक्रीसाठी आवश्यक प्रमाण.

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर आहे/आहेत ?

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त अ
 (2) फक्त अ आणि ड
 (3) फक्त अ, ब आणि क
 (4) वरील सर्व

The Narcotic Drugs and Psychotropic Substance Act, 1985 vide Rule 41, in respect of manufacture of drugs provides following provisions there of :

- a. Quantity allotted by the State Government for processing into any preparation in the licensee's own manufactory.
- b. Quantity required for supply to other firms within or outside the country.
- c. Quantity required for reasonable inventory.
- d. Quantity required for sell.

Which of the following statement/s given above is/are correct ?

Answer Options :

- (1) Only a
- (2) Only a and d
- (3) Only a, b and c
- (4) All of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

76. अमली पदार्थ औषधे आणि सायकोट्रॉपिक कायदा, 1985 अन्वये शेतकऱ्यानी 'अफीम' च्या अपहारासाठी केलेल्या गुन्ह्या करीता खालील कोणत्या शिक्षेची तरतुद आहे ?

- 10 वर्षांपेक्षा कमी नसावे असा जबर कारावास.
- 5 वर्षांपेक्षा कमी नसावे असा जबर कारावास.
- 4 वर्षांपेक्षा कमी नसावे असा साधा कारावास.
- 10 वर्षांपेक्षा कमी परंतु जो 20 वर्षांपर्यंत वाढू शकतो असा जबर कारावास अधिक ₹ 1 लाख दंड जो ₹ 2 लाखां पर्यंत वाढू शकतो.

Following punishment have been initiated for embezzlement of opium by cultivator, under Narcotic Drugs and Psychotropic Substance Act, 1985 :

- Rigorous imprisonment for a term which shall not be less than ten years.
- Rigorous imprisonment for a term which shall not be less than five years.
- Simple imprisonment for a term which shall not be less than four years.
- Rigorous imprisonment for a term which shall not be less than ten years but which may extend to twenty years with fine not be less than ₹ 1 lakh but may extend to ₹ 2 lakh.

77. अमली पदार्थ औषधे आणि सायकोट्रॉपिक पदार्थ कायदा, 1985 हा खालील कोणत्या हेतूने करण्यात आला आहे ?

अ. अमली पदार्थाच्या औषधांशी संबंधित विद्यमान कायद्यात एकत्रीकरण आणि सुधारणा.
 ब. वरील कायद्याशी संबंधित पदार्थाच्या बाबतीत कडक नियम बनवणे.
 क. मादक द्रव्यांच्या अवैध वाहतुकीमधून प्राप्त मालमत्तेची जप्ती.
 ड. सदर कायद्याअंतर्गत आन्तरराष्ट्रीय अधिवेशनात मान्य झालेले करार लागू करणे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त ब	(2) फक्त ब आणि क
(3) फक्त क आणि ड	(4) अ, ब, क आणि ड

The Narcotic Drug and Psychotropic Substance Act 1985 has been enacted with a view to

- Consolidate and amend the existing law relating to narcotic drug.
- Make stringent provision for control and regulations of operations relating to narcotic drugs and psychotropic substance.
- Forfeiture of property used in illicit traffic in the narcotic drugs.
- Implement the provisions of the international conventions on narcotic drugs and psychotropic substance.

Answer Options :

(1) Only b	(2) Only b and c
(3) Only c and d	(4) a, b, c and d

78. अमली पदार्थ औषधे आणि सायकोट्रॉपिक सबस्टन्स कायदा, 1985 अंतर्गत “कोका डेरिवेटिव्ह” चे खालील कोणता/कोणते अर्थ प्रदान करते ?

- (1) क्रूड कोकाईन
- (2) एक्गोनेन
- (3) मिथाइल ईस्टर ऑफ बेंझॉयल
- (4) वरील सर्व

The Narcotic Drugs and Psychotropic Substance Act, 1985 provides following meaning/s of “coca derivative” :

- (1) Crude Cocaine
- (2) Ecgonine
- (3) Methyl Ester of Benzoyl
- (4) All of the above

79. अमली पदार्थ औषधे आणि सायकोट्रॉपिक पदार्थ कायदा, 1985 मधील कलम 52-अ मधील उप-कलम (1) नुसार खालील पदार्थ नारकोटिक (अमली पदार्थ) म्हणून नोंद आहे :

- (1) हेरॉइन
- (2) थिबेन
- (3) टी.एच.सी.
- (4) फक्त (1) आणि (2)

Sub-section (1) of Section 52-A of the Narcotic Drugs and Psychotropic Substance Act, 1985 specifies the following is/are the “Narcotic Drug/Drugs” :

- (1) Heroin
- (2) Thebaine
- (3) T.H.C.
- (4) Only (1) and (2)

80. गुंगीकारक औषधी द्रव्ये आणि मनोव्यापारावर परिणाम करणारे पदार्थ सल्लागार समितीमध्ये एक अध्यक्ष आणि जास्तीत जास्त _____ इतक्या सदस्यांचा समावेश होतो.

(1) 10	(2) 15
(3) 20	(4) 25

The Narcotic Drugs and Psychotropic Substances Consultative Committee shall consist of a Chairman and maximum _____ members.

(1) 10	(2) 15
(3) 20	(4) 25

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

81. महाराष्ट्र दारूबंदी अधिनियमांतर्गत असलेल्या व्याख्ये मध्ये दारू या संज्ञेत _____ चा समावेश होतो.
 (1) वाइन (2) बीयर (3) ताडी (4) वरील सर्व

As per the definition under the Maharashtra Prohibition Act, liquor includes

(1) Wine (2) Beer (3) Today (4) All of the above

82. _____ मध्ये मधार्क निर्मितीसाठी किणवन करण्यासाठी किंवा किणवाच्या अभिवृद्धिसाठी तयार केलेल्या काकवीच्या द्रावणाचा समावेश होतो.

(1) बब (2) स्लज (3) ब्रीक्स (4) वर्ट

_____ consists of a solution of molasses prepared for alcoholic fermentation or for yeast propagation.

(1) Bub (2) Sludge (3) Brix (4) Wort

83. खालील विधानांचा विचार महाराष्ट्र प्रतिबंधात्मक कायदा, 1949 च्या अनुषंगाने करा :

विधान I : जिल्हाधिकाऱ्याने किंवा या बाबत प्राधिकृत केलेल्या अधिकाऱ्याने दिलेल्या पासावाचून कोणतीही व्यक्ती मोहाच्या फुलांची निर्यात करणार नाही किंवा त्यांची आशात करणार नाही.

विधान II : 'मोहाचे फुल' यात मोहाच्या झाडाच्या फळाचा किंवा बीचा समावेश होत नाही.

पर्यायी उत्तरे :

(1) विधान I बरोबर, II चूक
 (2) विधान I चूक, II बरोबर
 (3) दोन्ही विधाने बरोबर
 (4) दोन्ही विधाने चूक

Consider the following statements under Maharashtra Prohibition Act, 1949 :

Statement I : No person shall export or import 'Mohowara flowers' except under a pass granted by the collector or an officer authorised in this behalf.

Statement II : 'Mohowara Flower' does not include berry or seed of the Mohowara tree.

Answer Options :

(1) Statement is I correct, II is incorrect
 (2) Statement is I incorrect, II is correct
 (3) Both the statements are correct
 (4) Both the statements are incorrect

84. खालील विधाने विचारात घ्या :

विधान I : महाराष्ट्र मद्य प्रतिबंधक कायदा, 1949 च्या कलम 12(सी) अन्वये अबकारी शुल्क भरून सदर Medicinal Preparations ज्यात मद्यार्क आहे. असे पदार्थ वापरण्यासाठी योग्य आहेत याबाबत खालील तरतूद आहे.

विधान II : कलम 12(बी) अन्वये असे सूचित केले आहे की, जर असे Preparations कोणी विकत घेतले असतील तर ते फक्त एक वेळ वितरणासाठीच त्याच्या गरजे प्रमाणे वितरित केले जातील.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) विधान II वरोबर, I चूक
- (2) विधान I वरोबर, II चूक
- (3) दोन्ही विधाने चूक
- (4) दोन्ही विधाने वरोबर

Consider the following statements :

Statement I : As per the provisions of Maharashtra Prohibition Act, 1949, Duty Paid Medicinal Preparations containing alcohol which are fit for use as intoxicating liquor under section 12(c) provides further.

Statement II : Section 12(b) of the Act provides that, buying of such preparation by a person in such quantity as has been at one time dispensed as per his requirement.

Answer Options :

- (1) Statement II is correct, I is incorrect
- (2) Statement I is correct, II is incorrect
- (3) Both the statements are incorrect
- (4) Both the statements are correct

85. जोड्या जुळवा :

अ.क्र.	अनुजप्ती नमुना	अ.क्र.	अनुजप्तीचा कालावधी
अ.	ए.स-1	I.	1 सप्टेंबर ते 31 ऑगस्ट
ब.	टी.डी.-I	II.	1 जुलै ते 30 जून
क.	आर.एस.-I	III.	1 ऑक्टोबर ते 30 सप्टेंबर
ड.	डी.एस.पी.-I	IV.	1 एप्रिल ते 31 मार्च

पर्यायी उत्तरे :

अ	ब	क	ड
(1) II	I	III	IV
(2) I	II	III	IV
(3) II	I	IV	III
(4) I	II	IV	III

Match the pairs :

Sr. No.	Licence From	Sr. No.	Duration of Licence
a.	N-I	I.	1 st September to 31 st August
b.	TD-I	II.	1 st July to 30 th June
c.	RS-I	III.	1 st October to 30 th September
d.	DSP-I	IV.	1 st April to 31 st March

Answer Options :

a	b	c	d
(1) II	I	III	IV
(2) I	II	III	IV
(3) II	I	IV	III
(4) I	II	IV	III

86. महाराष्ट्र औषधे (नियंत्रण) नियम, 1963 च्या कोणत्या नियमान्वये अधिसूचित औषधांच्या किरकोळ विक्रेत्याची अनुजप्ती मंजूर करण्यात येणे ?

- (1) नियम 4
- (2) नियम 5
- (3) नियम 6
- (4) नियम 7

Under which rule of the Maharashtra Drugs (control) Rules, 1963 a retailer's licence for selling notified drugs is granted ?

- (1) Rule 4
- (2) Rule 5
- (3) Rule 6
- (4) Rule 7

87. मुंबई औषधी (नियंत्रण) अधिनियम, 1959 च्या कलम 32 अन्वये जिल्हाधिकारीयांनी दिलेल्या कोणत्याही आदेशावर आयुक्तांकडे असा आदेश दिल्यापासून _____ दिवसांच्या आत अपील करता येईल.

- (1) 30
- (2) 60
- (3) 90
- (4) 120

According to Section 32 of the Bombay Drugs (control) Act, 1959 all orders passed by the Collector shall be appealable to the Commissioner at any time within _____ days.

- (1) 30
- (2) 60
- (3) 90
- (4) 120

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

88. अधिसूचित औषधांच्या ठोक विक्रीसाठीच्या नमुना एन.डी.डब्ल्यू.एल. या अनुजप्तीचे मंजूरी प्राधिकारी कोण आहेत ?

- जिल्हाधिकारी
- आयुक्त, राज्य उत्पादन शुल्क
- आयुक्त, अन्न व औषधे प्रशासन
- अधीक्षक, राज्य उत्पादन शुल्क

Who is the licence granting authority of Notified Drugs Wholesaler's Licence in Form N.D.W.L. ?

- The Collector
- The Commissioner of State Excise
- The Commissioner of Food and Drugs Administration
- The Superintendent of State Excise

89. महाराष्ट्र औषधी द्रव्य (नियंत्रण) अनुजप्ती देण्याचे आदेश, 1963 नुसार जिल्हाधिकारी किरकोळ विक्रीच्या अनुजप्ती भागिले _____, जास्तीत जास्त इतक्या ठोक विक्रीच्या अनुजप्ती मंजूर करू शकतात.

- 10
- 20
- 50
- 100

According to the Maharashtra Drugs (control) Licensing order, 1963, the Collector can grant maximum number of wholesaler's licenses in a district equal to the number of retailer's licenses divided by

- 10
- 20
- 50
- 100

90. सौम्य बियर मध्ये मद्यार्काचे प्रमाण _____ टक्के व्ही./व्ही. पेक्षा जास्त नसते.

- 3.75
- 5.0
- 8.75
- 14.0

Mild beers have alcoholic strength **not** exceeding _____ per cent v/v.

- 3.75
- 5.0
- 8.75
- 14.0

91. खालीलपैकी कोणते विधान चूकीचे आहे ?

- (1) जम्मू आणि काश्मिरच्या बाबतीत त्या राज्याच्या राज्यघटनेनुसार सहा महिन्यांच्या कालावधीसाठी 'राज्यपाल शासन' लागू होते.
- (2) जम्मू आणि काश्मिर राज्याव्यतिरिक्त इतर कोणत्याही राज्यात 'राज्यपाल शासन' लागू करण्याची तरतूद नाही.
- (3) जर सहा महिन्यांच्या कालावधी संपण्याच्या अगोदर घटनात्मक यंत्रणा प्रस्थापित होण्याची शक्यता नसेल तर जम्मू आणि काश्मिर मध्ये अनुच्छेद – 356 लागू होवून तेथे 'राष्ट्रपती शासन' लादले जाते.
- (4) वरीलपैकी एकही नाही

Which of the following statements is **incorrect** ?

- (1) In case of Jammu and Kashmir the 'Governor's Rule' for a period of six months is imposed under the provision of State Constitution.
- (2) In case of any other State except Jammu and Kashmir, there is no provision to impose Governor's Rule in a State.
- (3) If it is not possible to restore the Constitutional machinery before the expiry of six months period, the provision of Article – 356 is extended and President's Rule is imposed in the State of Jammu and Kashmir.
- (4) None of the above

92. न्यायमूर्ती विजया के. ताहिलरामानी यांच्या संदर्भात खालीलपैकी कोणते विधान चूकीचे आहे ?

- (1) त्यांची नुकतीच मंद्रास उच्च न्यायालयाच्या मुख्य न्यायमूर्ती म्हणून नियुक्ती झाली आहे.
- (2) त्या मंद्रास उच्च न्यायालयाच्या दुसऱ्या महिला मुख्य न्यायमूर्ती आहेत.
- (3) त्या न्यायमूर्ती इंदिरा बॅनर्जी यांच्या जागी आलेल्या आहेत त्यांची नियुक्ती सर्वोच्च न्यायालयाच्या न्यायाधीश म्हणून झालेली आहे.
- (4) या अगोदर त्या बॉम्बे (मुंबई) उच्च न्यायालयाच्या प्रभारी मुख्य न्यायमूर्ती होत्या.

Which one of the following statements is **incorrect** about Justice Vijaya K. Tahilramani ?

- (1) She was appointed as the Chief Justice of Madras High Court recently.
- (2) She is the second woman Chief Justice of Madras High Court.
- (3) She replaced Justice Indira Banerjee who has been appointed as Supreme Court Judge.
- (4) Earlier she was the acting Chief Justice of Bombay High Court.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

93. 'पद्मश्री सन्मान – 2018' बाबत चूकीची जोडी ओळखा :

नाव	क्षेत्र
(1) मनोज जोशी	— कला-अभिनय
(2) रामेश्वरलाल काबरा	— व्यापार आणि उद्योग
(3) अरविंद गुप्ता	— साहित्य आणि शिक्षण
(4) मुरलीकांत पेटकर	— समाज कार्य

Identify the **mismatched** pair about 'Padmashri Awards – 2018' :

Name	Field
(1) Manoj Joshi	— Art-Acting
(2) Rameshwarlal Kabra	— Trade and Industry
(3) Arvind Gupta	— Literature and Education
(4) Murlikant Petkar	— Social Work

94. 2018 चा शांततेसाठीचा नोबेल पुरस्कार, 25 वर्षे व्याच्या याज़िदी वंशाच्या सामाजिक कार्यकर्ता नादिया मुराद यांना महिलांवरीत लैंगिक हिंसाचारा विरोधी लढऱ्याबद्दल घोषित झाला आहे, त्या कोणत्या देशाच्या नागरिक आहेत ?

- (1) इराक
- (2) ईराण
- (3) ईस्राइल
- (4) सिरीया

The 2018 Nobel Peace Prize has been awarded to Nadia Murad, a 25 year old Yazidi activist for fighting sexual violence, is a citizen of which country ?

- (1) Iraq
- (2) Iran
- (3) Israel
- (4) Syria

95. खालीलपैकी कोणते विधान चूकीचे आहे ?

- (1) नोटा (None of the above) चा पर्याय लोकसभा आणि विधानसभा निवडणूकीसाठी 2013 साली सर्वोच्च न्यायालयाद्वारे निर्धारित केला गेला.
- (2) नोटाचा पर्याय राज्यसभेच्या मतदानासाठी निवाचन आयोगाद्वारे 2014 साली लागू केला गेला.
- (3) नोटाचा राज्यसभेच्या मतदानमध्ये असलेला पर्याय सर्वोच्च न्यायालयाने 2018 मध्ये रद्द केला.
- (4) वरीलपैकी एकही नाही

Which one of the following statements is **false** ?

- (1) The option of NOTA (None of the above) for Lok Sabha and Assembly election was prescribed by the Supreme Court in 2013.
- (2) The option of NOTA in Rajya Sabha polls was introduced by the Election Commission in 2014.
- (3) The option of NOTA in Rajya Sabha polls has been cancelled by the Supreme Court in 2018.
- (4) None of the above

96. कोणता देश पहिल्यांदाच 2021 मध्ये पुरुष जागतिक बॉक्सिंग चॅम्पियनशिप स्पर्धेचे आयोजन करणार आहे ?

(1) इराक	(2) ईराण
(3) भारत	(4) क्यूबा

Which country will host the Men's World Boxing Championship for the first time in 2021 ?

(1) Iraq	(2) Iran
(3) India	(4) Cuba

97. 'हाफ लायन' हे माजी पंतप्रधान पी.व्ही. नरसिंह राव यांच्यावरील चरित्रात्मक पुस्तक _____ यांनी लिहिले आहे.

(1) मणि शंकर अच्यर	(2) जयराम रमेश
(3) विनय सितापत्ती	(4) शशी थरूर

'Half Lion', a biographical book about the former Prime Minister P.V. Narasimha Rao is written by

(1) Mani Shankar Aiyar	(2) Jayaram Ramesh
(3) Vinay Sitapati	(4) Shashi Tharoor

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

98. 2019 मध्ये पहिल्यांदाच भारतातील कोणते विमानतळ विमानात प्रवाशांना प्रवेश देण्यासाठी चेहरा ओळखण्याचे तंत्रज्ञन वापरणार आहे ?

- राजीव गांधी आंतरराष्ट्रीय विमानतळ, हैदराबाद
- छत्रपती शिवाजी महाराज आंतरराष्ट्रीय विमानतळ, मुंबई
- गोवा आंतरराष्ट्रीय विमानतळ, दाबोलिम
- केम्पेगौडा आंतरराष्ट्रीय विमानतळ, बैंगलुरु

Which airport in India will use face recognition technology to board a passenger aircraft for the first time in 2019 ?

- Rajiv Gandhi International Airport, Hyderabad
- Chhatrapati Shivaji Maharaj International Airport, Mumbai
- Goa International Airport, Dabolim
- Kempegowda International Airport, Bengaluru

99. 2018 च्या 'मॅन बुकर' पुरस्कारासाठी पुढीलपैकी कोणती पहिली ग्राफिक (चित्रमय) काटंबरी विचारात घेतली गेली ?

- फ्रॉम हेल
- ब्लॅक होल
- हॉरी पॉटर
- सब्रीना

Which of the following was the first graphic novel considered for Man Booker Prize 2018 ?

- From Hell
- Black Hole
- Harry Potter
- Sabrina

100. 'जागतिक पॅराअॅथलेटिक्स चॅम्पियनशिप, 2017' मध्ये खालीलपैकी कोणी भारतासाठी सुवर्ण पदक जिंकले आहे ?

- सुंदरसिंग गुर्जर
- करणज्योती दलाल
- शरद कुमार
- अमित कुमार सरोहा

Who among the following won India's gold medal at the 'World Para Athletics Championship, 2017' ?

- Sundar Singh Gurjar
- Karamjyoti Dalal
- Sharad Kumar
- Amit Kumar Saroha

सूचना — (पृष्ठ 1 वर्तन पुढे.....)

(8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (एक वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या “परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82” यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षांच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रूपये एक हजार रुक्मेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

(9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतःबरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षाकक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

नमूना प्रश्न

प्र. क्र. 201. सतीची चाल नष्ट करण्यासाठी कोणी मूलतः प्रयत्न केले ?

हा प्रश्नाचे योग्य उत्तर “(3) राजा राममोहन रॉय” असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर “(3)” होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक “③” हे वर्तुल पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. 201. ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तर-क्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्रीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK